

Motion till riksdagen 2024/25:98

av **Torsten Elofsson (KD)**

Tillträdesförbud

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn om ändringar i lagen (2021:34) om tillträdesförbud och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Lagen (2021:34) om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek har nu tillämpats i ett antal år. Många butiksinnehavare vittnar om att lagen upplevs som tandlös och svår att tillämpa. Det kan även konstateras att åklagarna i landet gör skilda bedömningar av ansökningarna. Problemet med stölder och oönskade besök i framför allt livsmedelsbutiker har inte minskat, snarare tvärtom. Till en del är det kopplat till en organiserad och planerad kriminalitet, men det finns även tydliga inslag av ungdomar som uppträder stökigt och sprider oro. Butiker tvingas nu i allt större utsträckning plocka undan eller låsa in särskilt stöldbegärliga livsmedel och stänga ner snabbkassorna.

I nuvarande lagstiftning finns ett undantag för unga. Tillträdesförbud får inte avse den som är under 15 år. Detta är inte tillfredsställande då de som uppträder störande och tillgriper varor, om än till ringa värde, ofta är under 15 år. Unga under 15 år kan enligt gällande rätt inte åtalas och lagföras för brott, men signalvärdet i att de får ett tillträdesförbud ska inte förringas. Tillträdesförbud är inte ett straff. Det ger butiksinnehavare och butiksanställda möjlighet att stoppa eller avhysa den som fått ett förbud. Ett meddelat tillträdesförbud eller brott mot detta kan även utgöra grund för orosanmälan till sociala myndigheter. Motsvarande förbud gäller även för badanläggningar och bibliotek om det finns risk att den unge begår brott eller allvarligt trakasserar någon som befinner sig där. I nuvarande lagstiftning finns även i 2 § ett undantag för unga under 15 år. Därför bör tillträdesförbud kunna meddelas även unga under 15 år.

Det finns också behov av att förenkla ansökan och beslut om tillträdesförbud. En ansökan bör exempelvis kunna ske i samband med anmälningsupptagning genom att det i anmälningsformuläret finns en fråga om detta.

Frågor om tillträdesförbud prövas av åklagare. Då bedömningarna i nuläget skiljer sig åt i landet, bör riksåklagaren verka för att det finns enhetliga riktlinjer för bedömning. Riksåklagaren bör därför ges i uppdrag att utfärda nationella riktlinjer för beslut om tillträdesförbud.

Torsten Elofsson (KD)